

ماه مبارک رمضان، بهار قرآن

خداوند همیشه سفره خود را پهن کرده است و ما مهمان او هستیم و در این دو زمان و زمین ما را هم به ضیافت دعوت کرده است، هم در ماه مبارک رمضان فرمود شما جزء ضیوف الرحمان هستید برای این زمان، هم در سرزمین وحی فرمود جزء ضیوف الرحمان هستید، حاجیان و معتمران جزء مهمانان خدا هستند اما هر مهمانی، هر دید یک بازدید هم دارد فرمود من شما را به عنوان مهمان دعوت کرده ام؛ ولی شما اگر مرا دعوت کنید من می آیم من منتظر میزبانی شما هستم. این چنین نیست که خدا فقط مهمانی بدهد و مهمان نشود، فرمود اگر میزبانی مرا قبول کردید من مهمان شما می شوم «أَنَا عِنْدَ الْمُنْكَسِرَةِ قُلُوبِهِمْ» کسانی که قلب شکسته دارند، من مهمان او هستم. ماه رمضان، ماه

نزول قرآن می باشد و تنها ماهی است که نامش در قرآن آمده و شب قدر نیز در این ماه است. پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله فرمودند: «تمام کتاب های آسمانی، در ماه رمضان نازل شده اند. ماه رمضان، بهترین ماه خدا است». آن حضرت در جمعه آخر ماه شعبان، خطبه مفصلی در عظمت ماه رمضان ایراد کرده اند که در بعضی از تفاسیر و کتب روایی آمده است. همچنین در صحیفه ی سجادیه، امام سجاد علیه السلام با داعی به استقبال ماه رمضان رفته و در وداع آن ماه، مناجات جان سوزی دارند .

فلسفه روزه داری

تقوا مهمترین فلسفه روزه است. در حقیقت روزه، درس مساوات و برابری در جامعه است و با روزه گرفتن حال و روز گرسنگان جامعه به طور ملموس بر اغنیا معلوم می شود.

اما درباره فلسفه روزه و وجوب آن حکمت های مختلفی بیان شده که مختصری از آنها را بیان می کنیم:

* چشیدن مزه گرسنگی در اغنیا

از امام رضا (علیه السلام) سوال می شود که عَلَتْ وَجُوبِ رُوزِهِ چيست، امام (علیه السلام) می فرمایند: «عَلَتْ الصَّوْمِ لِعِرْفَانِ مَسِّ الْجُوعِ وَ الْعَطَشِ» علت روزه گرفتن، برای شناختن (چشیدن) مزه گرسنگی و تشنگی است.

در روایت دیگر امام صادق (علیه السلام) می فرمایند: «إِنَّمَا فَرَضَ اللَّهُ الصِّيَامَ لِيَسْتَوِيَ بِهِ الْغَنِيُّ وَالْفَقِيرُ»؛ خداوند روزه را واجب کرد تا ثروتمند و فقیر مساوی باشند.

در حقیقت روزه، درس مساوات و برابری در جامعه است. با روزه گرفتن حال و روز

گرسنگان جامعه به طور ملموس بر اغنیا معلوم می شود.

* شکستن شهوات

روزه سبب می شود تا روح هوس رانی و شهوت- رانی در انسان شکسته شود و با شکسته شدن شهوت، عقل انسان هویدا می گردد. امام رضا (علیه السلام) فرمودند: «مَعَ مَا فِيهِ مِنَ الْإِنْتِكَسَارِ لَهُ عَنِ الشَّهَوَاتِ» روزه گرفتن، سبب شکسته شدن شهوت می باشد.

* سلامتی بدن

یکی دیگر از حکمت های روزه، سلامتی بدن است.

امام صادق (علیه السلام) فرمودند: برای هر چیزی زکاتی هست و زکات بدن ها روزه گرفتن است.

همه ما می دانیم که یکی از علت های مریضی در افراد، زیاده روی در خوردن غذاهای مختلف است. با روزه گرفتن، در حقیقت دستگاه گوارشی انسان استراحت می کند و امروزه دانشمندان یکی از راه های درمان بیماری ها را روزه گرفتن می دانند، روزه داران باید توجه داشته باشند که در موقع افطار و سحر، در غذا خوردن اعتدال را رعایت نمایند تا موجب سلامتی بیشتر بدن گردد.

* آزمایش اخلاص مردم

در خطبه ای که مشهور به خطبه صدیقه زهرا (علیها السلام) است، ایشان درباره فلسفه روزه می فرمایند: «فَرَضَ اللَّهُ الصِّيَامَ تَثْبِيثًا لِلْإِخْلَاصِ» خداوند روزه را واجب گردانید تا اخلاص مردم را به ثبوت برساند؛ (چون تنها عبادتی است که می شود اخلاص مردم را آزمود).

* یادآوری زندگی پس از مرگ

امام رضا (علیه السلام) فرمودند لَكِي يَعْرِفُوا آلَمَ الْجُوعِ وَالْعَطَشِ فَيَسْتَدَلُّوا عَلَيَّ فَقَرِّ: خداوند روزه را واجب گردانید تا مردم رنج گرسنگی و تشنگی را بچشند و به یاد پس از مرگ بیافتند.

* آرامش قلب و دل

حضرت علی (علیه السلام) فرمودند: أَلَصِيَامُ وَالْحَجُّ تَسْكِينٌ لِلْقُلُوبِ: روزه و حج برای انسان آرامش دل می آورند.

روزه سبب می شود که قلب جولانگاه شیطان نباشد.

مهم ترین آداب

روزه داری

یک. پرهیز از حرام های خدا؛ برترین کار در ماه رمضان، پرهیز از حرام های خداست.

دو. پرهیز از غیبت کردن؛ هر کس در ماه رمضان در باره مسلمانی غیبت کند، بر روزه داری اش پاداشی نخواهد یافت.

سه. دشنام ندادن؛ روزه، تنها نخوردن غذا و نوشیدنی نیست و همانا خداوند، روزه را حجابی در برابر کار و سخن زشت قرار داده که روزه دار با آن، روزه را افطار می کند.

چهار. دروغ نگفتن؛ دروغ بستن به خدا و پیامبر و، روزه را باطل می کند.

پنج. پرهیز از ریا: هر کس ریاکارانه روزه بگیرد، شرک ورزیده است.

شش. پرهیز از هر چه خدا خوش نمی دارد: روزه، تنها نخوردن و نیاشامیدن نیست. روزه،

پرهیز از هر چیزی است که خداوند آن را خوش نمی دارد.

هفت. به مسافرت نرفتن: در رمضان جز برای حج یا عمره یا مالی که می ترسی از دست برود یا زراعتی که هنگام دروی آن رسیده است، مسافرت نرود.

هشت. انجام دادن کارهایی که به ضعف می انجامد: روزه دار، از ترس ضعف، وارد حمام نشود و حجامت نکند.

نه. پرهیز از آنچه ممکن است به شکستن روزه بینجامد: نزدیک شدن به همسر و همچنین استنشاق (آب در بینی کردن)، ممکن است به ابطال روزه بینجامد.

شب قدر

شب قدر برترین و مهم ترین شب سال در فرهنگ اسلامی به شمار می رود. بنابر روایتی از پیامبر(ص)، شب قدر از موهبت های خدا بر مسلمانان است و هیچ یک از امت های پیشین از این موهبت برخوردار نبوده اند. در قرآن، سوره ای به توصیف و ستایش شب قدر اختصاص یافته و بدین نام (سوره قدر) خوانده شده است. در این سوره، ارزش شب قدر بیشتر از هزار ماه دانسته شده است. آیات یکم تا ششم سوره دخان نیز به اهمیت و رخدادهای شب قدر می پردازد.

در روایتی از امام صادق(ع) آمده است که بهترین ماه، رمضان است و قلب ماه رمضان، شب قدر است. همچنین از پیامبر(ص) نقل کرده اند که شب قدر، سرور شب هاست. در حدیثی از امام صادق(ع)، شب قدر آغاز سال معرفی شده است. که شاید منظور آغاز سال معنوی و عبادی باشد و شاید منظور مشخص

شدن مقدرات یک ساله انسان باشد. بنابر منابع روایی و فقهی، روز قدر نیز همانند شب قدر، گرانقدر و با فضیلت است. وقوع برخی حوادث همانند ضربت خوردن امام علی(ع) در شب نوزدهم و شهادت او در شب ۲۱ رمضان، بر اهمیت این شب ها، نزد شیعیان افزوده است و آنان در این شب ها در کنار اهتمام به اعمال مستحب مخصوص این شب ها، برای آن امام نیز سوگواری می کنند.

در برخی از روایات آمده است که فاطمه(س) سیر شب قدر است و هر کس فاطمه(س) را به صورت کامل بشناسد، شب قدر را درک کرده است.

از امام باقر(ع) در توضیح «آیه فِيهَا يُفْرَقُ كُلُّ أَمْرٍ حَكِيمٍ؛ در آن شب هر امر استواری معین و ممتاز می گردد»، نقل شده هر ساله در این شب، تقدیر سال آینده هر انسانی نوشته می شود.

بنا بر پاره ای از روایات در ماه رمضان شیاطین به غل و زنجیر کشیده شده و درهای بهشت برای مؤمنان باز می شوند. پیامبر(ص) پس از نقل این سخن سه مرتبه فرمود: در این ماه شب قدر است که از هزار ماه بهتر است و محروم (حقیقی) کسی است که از شب قدر محروم گردد. از پیامبر(ص) روایت شده است: هر کس شب قدر را احیا کند و مؤمن باشد و به روز جزا اعتقاد داشته باشد، همه گناهانش بخشیده می شود

صاحب امتیاز: امیرحسین احسانی

مدیر مسئول: امیرحسین احسانی

سردبیر: امیرحسین احسانی

شماره مجوز: ۱۴۰۳/د/۱۳۸۹۵۷

دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی